

NAPREJ

Državna licejska knjižnica
v LJUBLJANI

Glasilno Socialistične stranke Jugoslavije.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Celje,
Strossmajerjeva ul. št. 1, I. nadstropje.

Naslov za dopise: »NAPREJ«, Celje,
Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno . . . . . 20 Din,
za inozemstvo . . . . . 30 Din.

Oglas: prostor 1×65 mm 1 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer
se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

Stanovanjska beda.

I.

Uradnike predstavljajo iz različnih
vzrokov prav tako, kakor tudi podjet-
niki iz različnih vzrokov mečejo na
cesto svoje delavce. Pri obeh vrstah
proletarcev je v sedanji stanovanjski
bedi najtežje to, da mora hoditi človek
s trebuhom za kruhom v nove kraje
v zavesti, da bo tam sicer imel skorjo
kruha, ne bo pa imel kofička, v kate-
rem bi to skorjo s kropom poparil in
gladni družini predložil: Stanovanja ne
bo imel.

Po prevratu se je grozeča stano-
vanjska beda omilila z zakonito obram-
bo stanovanjskih najemnikov. Bili so
težki časi in nič čudnega ni, če takrat
država ni mogla raztrganemu narodu
pomagati drugače — kakor da mu je
njegovo največjo luknjo v obleki zak-
krpala z zasilno krpo. Opozarjali smo
že dolgo na to, da močna krpa na
starih capah več škoduje nego pomaga,
ker se okrog nje napravlja nova luknja,
ki bo še večja. Stanovanjska beda se
ne da odpraviti drugače, nego da se
iz velikih stanovanj preženejo majhne
rodbine in da se začnejo zidati nove
hiše. Tudi načrte smo predložili, ki so
se zdeli vsem proletarcem pametni, ki
so jih pa gg. kapitalisti pokopali v
Ljubljani takoj (ker so jim pomagali
tudi »socialisti« pod dr. Peričem), v Celju
in Mariboru pa šele potem, ko jih je
občinski svet že osvojil. Izvršeni niso
bili ne tu ne tam. Velekapitalist triumfira
in podira v svoji zmagi ne samo ma-
lega človeka, ampak tudi tiste, ki so
še včeraj mislili, da so tudi veliki in
so se šteli za to splošno med kapita-
liste: hišne posestnike. Hišni posestnik
v mestu je imel eksistenco, danes je
nima več, ker mu je obramba najemni-
kov vzela resnično vrednost njegove hi-
še in mu ohranila samo vrednost njego-
vega lastnega stanovanja. Vsa druga
stanovanja mu je pa državna obramba
najemnikov vzela in jih dala kot milo-
ščino delavnemu ljudstvu, ki še ni toliko
zrelo, da bi miloščino odklonilo. Človek,
ki dela, ne potrebuje in ne mara milo-
ščine, ker ni berač, on hoče in zahteva

poštene plače, da bo mogel pošteno
plačati ne samo hrano, ampak tudi ob-
leko in stanovanje. Ker ljudstvo tega ni
razumelo, je šlo na limanice raznim
demagogom narodnega, krščanskega in
dr. Peričevega socializma, vzelo milo-
ščino iz rok stanovanjskega pravilnika
(ki je to miloščino nepošteno vzel hiš-
nim posestnikom, toraj je daroval tujo
last!) in ker je imelo to miloščino, je de-
lalo napol zastoj in nosilo na ta način
hišnim gospodarjem odvzete groše v
žepu velekapitalistov.

Tam, kjer je hišni gospodar obenem
tudi velekapitalist, je bilo vse v redu.
Smejal se je neumnemu ljudstvu, češ,
kot hišnemu gospodarju si mi vzel 100
dinarjev, kot tovarnarju si mi pa dal
500 dinarjev nazaj, zame popolnoma do-
bra kupčija, ti pa glej, kako se izkoplješ.
Če mi boš vsak dan dajal 400 Din do-
bička pri stanovanju, bom v par letih
imel samo od tvoje neumnosti novo hi-
šo. Če bo to trajalo dolgo, bom v krat-
kem pokupil vse hiše tistih neumnih hiš-
nih posestnikov, ki si ne znajo pomagati.

Tako misli tak kapitalist in krščan-
ska lažimorala mu daje prav. Gospod
skof so dali svoj blagoslov zraven.
Ker so »verske« hiše izvzete iz stano-
vanjske naredbe, ga ta lažimorala nič ne
boli, zato še ni naročil in ne bo naročil,
naj duhovniki iz prižnice poučujejo ljud-
stvo o tej krivici.

Kako pa drugi hišni posestniki? N.
pr. delavec ali državni uradnik, ki je 30
ali 40 let stradal, da si je postavil hišo,
ki bo na stara leta prehranjevala njega
in rodbino. Zdaj, ko ne more več delati,
od pokojnine pa ne more živeti, ker je
ali sploh nima, ali pa je premajhna, zdaj
mu država vzame njegovo hišo, to je
njegove 30 letne prihranke, in jo da —
velekapitalistom. Če ima kaj soli v glavi,
namreč vidi, da jo niso dobili delavci,
ki pri njem stanujejo, ampak tovarnarji,
pri katerih ti delavci delajo. Tako vidi,
če ima oči in kaj soli v glavi. Toda žal
soli ni. Kakor je nezavedno delavstvo,
tako je nezavedno tudi uradništvo in ni-
česar resnega ne mara storiti za temeljito
odpravo stanovanjske bede, vsak skr-
bi samo zase in krpa svojo lastno bedo,
čeprav vidi, da se zakrpati ne da, ker

vsaka nova krpa še bolj raztrga naše
cape.

Uradnik hoče napredovati, da bo
imel 100 Din več na mesec. Ko dobi de-
kret, je ves srečen, v prvem trenutku ni
ne pomisli ne, da se bo treba seliti in bo
razen poviška še drugih 100 Din moral
vse leto dajati, da bo plačal selitvene
stroške, ki mu jih država ne da, ker je
premeščen na lastno prošnjo. V novem
kraju pa ne dobi stanovanja, ker ga ni.
Razsodni uradniki ne vlagajo več pro-
šenj za premešitev na boljše mesto!

Včasih se pa zgodi, da se hoče kdo
vseliti v tvoje stanovanje. Izgrda te ne
more vreči na cesto, zato poskuša po »do-
brem«. Ti si demokrat, on je demokrat,
g. predstojnik je demokrat, vsi ste de-
mokrati in vsi držite skupaj. Če stopi k
tvojemu predstojniku in mu izpregovori
zate »dobro besedo«, boš napredoval in
dobil mesto v prestolici. Ker si demo-
krat, ti bodo tudi v prestolici našli stano-
vanje in morebiti bo vse v redu, naj-
bolj v redu bo pa to, da bo na lep način
dobil tvoje dosedanje stanovanje tisti,
ki si ga je pozelel.

Včasih pa se kdo na ta način pre-
seli, pa ne dobi stanovanja v novem kra-
ju. Kar 8 mesecev mora živeti ločeno
od rodbine, ki je morala ostati v pre-
jšnjem kraju. Ker je bilo pa njegovo stano-
vanje namenjeno drugemu višjemu
gospodu, poskušajo njegovo rodbino še
prej vreči iz stanovanja, predno so nje-
mu našli drugo. Po 8 mesecih se mu je
posrečilo najti tovariša, ki je premeščen
na podoben način v nasprotni smeri in
s tem hoče svoje stanovanje zamenjati.
Vse je v redu, samo tisti g. doktor, ki je
hotel že pred 8 meseci njegovo stanova-
nje imeti, tisti bi se moral zadovoljiti s
kakim drugim stanovanjem, ne da bi do-
bil izvoljenega, ki ga je imel že v žepu
takorekoč, ker mu ga je stanovanjski ur-
adnik nakazal že zdavnaj, če prav še ni
bilo prazno in čeprav mu tudi ne pritiče,
ker nima otrok. Od tega g. doktorja je
treba zdaj izjave, da se stanovanja pro-
stovoljno odpove, drugače zamenjava ni
dovoljena. Ta gospod se pa vozi po ko-
misijah, ni ga. Ves mesec je treba čaka-
ti, da se vrne — do takrat se pa zna zgo-
diti tudi še kaj drugega. Dve rodbini ča-

kata na izmenjavo, tretja se vozi po ko-
misijah in ji je torej prav vseeno, ali ima
stanovanje tako ali tako, vendar pa za-
radi nje stanovanjska oblast čaka, da se
naša stanovanjska beda, te naše raztr-
gane in nesmiselno zakrpane cape še
nadalje trgajo in da ljudstvo še bolj iz-
gublja vero v našo državo in njene ur-
ade.

Mnogo, zelo mnogo bomo morali še
pisati o stanovanjski bedi. Resno in ne-
izprosno bomo morali pisati, zvesti svo-
jemu načelu, da je pravica vse nekaj dru-
gega nego dobro srce. Proč z usmiljenje-
njem — pravice hočemo!

Politične vesti.

* Pred veliko stavko državnih
nameščencev. Dne 12. in 13. t. m. so
se v Belgradu sestali zastopniki vseh
akcijskih odborov državnih nameščen-
cev, železničarjev in poštarjev. Sklenili
so, da proglasijo splošno stavko, če se
v budžetnih dvanajstih ne bodo upo-
števale njih zahteve. Sestanek pozivlja
vse državne uslužbenke, naj takoj
vstopijo v organizacijo, naj sestavijo
krajevne akcijske odbore in izvrše pri-
prave za to stavko. Centrala bo ob-
lastni odbor v Zagrebu (Petrijnska
ul. 40), nje predsednik pa je s. Krekić.
Baš te dni je prometni minister raz-
pošiljal na železničarje jeremijado, naj
se obvarujejo pred »nepremišljenimi«
koraki, »ker je država v nevarnosti«,
to je v vojni nevarnosti, ki jo sama
povzroča s svojo neumno agresivno
politiko na Balkanu. Menimo, da je g.
prometni minister s svojimi pozivi en-
krat vendarle v vodo udaril. Vsej kar
je razrednih državnih uslužbencev, niso
več voljni frazarjem in koritarjem na-
sedati na milo — Jero.

* Davke so nam radikalni finan-
carji v ministrskem svetu v petek
zvišali za pol milijarde. Zemljiški davek
se zviša za šestkrat, pri čemer se ne
vračunajo drugi davki (občinski, dr-
žavni i. t. d.), dalje so na ostale nepo-
sredne davke uvedli 30 odstotno na-
klado. Radikalci zaslužijo po vsej pri-
liki svoje ime, vsaj kar se tiče finančne
politike, ki jo radikalno lomijo. Da bo
mera polna in njihova nesposobnost
še bolj očita, so sklenili v ponedeljek
predložiti v skupščini odobritev dva-
najstih za junij, julij in avgust.

* Vest o smrti Stambolijskega
druga drugo pobija. Dočim trdijo vladna
sofijska poročila, da je bil na begu
ubit in da ga sedaj pokopljejo v nje-
govem rojstnem kraju Slavovici, je br-
zojavil naš sofijski poslanik Rakić v
Belgrad, da je iz nekega razgovora z
novim bolgarskim vojnim ministrom
zvedel, da se je Stambolijskemu ven-
darle posrečilo ubežati. Na seljake je
vplivala vest o njegovi smrti poraža-
joče. Vendar pa se sedaj med njimi
širi vest, da iz nekega še neznanega
kraja dirigira nadaljnji potek protire-
volucije. Sofijska vlada zahteva od Če-
škoslovaške izročitev poslanika Daske-
lova, ki je bil, kakor smo že poročali,
določen Stambolijskemu za naslednika.
Baje se Daskalov nahaja na poti v
Bolgarsko, kjer namerava voditi selja-
ške čete proti Sofiji. V tem mestu vlada
sedaj silen teror. Aretacije in usmrčenja
so na dnevnem redu. Med revolucio-
narji sta se pojavili dve struji, od ka-
terih hoče ena (pod vplivom makedon-
stvujuših) upostaviti režim pregnanega
carja Ferdinanda. Ta se baje tudi na-
haja na poti v Sofijo. Značilno je to,
da sta se Anglija in Italija že izjavili
za novo vlado, ko je baš velika antanta
v svojih mirovnih pogojih odpravila
stari režim in omogočila Stambolijskega.

Ženske iznajditeljice.

Pred par dnevi je ženski biro, ki
spada pod Laborski departament Zdru-
ženih držav, izdal brošurico o iznajdbah, ki
so jih ženske dale patentirati tekom zad-
njih desetih let. Brošura se naslanja na
podatke patentnega urada. Človek bi ko-
maj verjel svojim očem, ko prelistuje oni
dolgi seznam najraznovrstnejših iznajdb
ženskega izvora.

Seznam je jako zanimiv. Vsega je
tam, od vrtilnega lemeža do orodja za
umetanje jajc. Naravno je, da se večina
iznajdb, ki so jih ženske izmodrovale, ti-
čejo gospodinjstva. Izmed 1400 raznih
patentov, ki se tičejo ženskih iznajdb v
zvezi z gospodinjstvom, najdeš v sezna-
mu stroje za pranje, za pomivanje poso-
de, otepalo za preproge, mišnice in vse
druge raznovrstne predmete, ki naj olaj-
šujejo gospodinjstvo. Za gospodinj-
skimi pripravami prihajajo po številu iz-
najdbe, ki se tičejo oblačil in osebne ra-
be, kot zaponke, traki za čevlje, čevlji,
krtačice za zobe itd.; vse iznajdbe seve-
da niso tako občekoristne kakor te. Ne-
ka ženska je iznašla umetne trepalnice!

Ženske iznajdbe gredo pa še dalje
preko izključno ženskega polja. Ženske
na farmah so dale patentirati veliko šte-
vilo raznih priprav, ki naj napravijo de-

lo na poljih lažje in izdatnejše, in niso
omejile svojo iznajdljivost na perutni-
narstvo in mlekarkstvo, marveč so izna-
šle stroje za trebljenje, sejanje, traktorje
in vetrnjače, kakor tudi inkubatorje in
pinje.

Isto velja glede vseh drugih vrst in-
dustrije in poklicev. Najdemo ženske, ki
so dale patentirati priprave za pisarne,
za parne stroje in pecestne železnice,
metode za gradnjo cest, stroje vseh vrst
kakor tudi razna orodja, godala, igrače
in šolske priprave.

Zanimivo je vedeti, kako so ženske
prišle do teh raznih iznajdb. Včasih pove
ime iznajdbe same, kaj jo je povzročilo.
Na primer, vsakdo, ki je kdaj molzel kravo,
si prav lahko predstavlja, kaj je vz-
podbudilo žensko iznajditeljico, da si je
izmislila pripravo, ki naj drži kravji rep
pri miru. Druga ženska si je izmislila
primeren pokrov na ponev za pecivo,
ker je najboljšo vedno prekipevalo na
peč, tako da je izgubljala najboljši del
peciva in je še povrh morala sčistiti
umazano peč. Mnogi izmed nas utegne
simpatizirati z žensko, ki je iznašla oja-
čeno leseno posodo za mešenje mleka,
ko se je maslovnjak na njenem naročju
razpočil in se je maslo razlilo po njeni
obleki. Neka ženska, ki je ležala tekom
poletne vročine v bolnišnici, je iznašla
poseben okenski ventilator.

Seveda je težko reči, kako praktič-
ne so vse te iznajdbe. Patentni urad jih
je smatral za »nove in koristne« in je ta-
ko dovolil patent, in mnogo izmed teh
iznajdb se uspešno razpečava na trgu in
je v splošni rabi. Ali kar nas osupne pri
prelistovanju tega seznama, je velika
raznovrstnost iznajdb, patentiranih od
žensk. Ta raznovrstnost dokazuje, kako
se polje ženske delavnosti čimdalje bolj
razširja na vse poklice in obrti. Za pa-
tentirane iznajdbe so nadaljni dokaz, da
ni mogoče več omejevati ženski interes
na dva ali tri polja. Njihova delavnost
čandanes obsega mnogo več kot sloviti
trije nemški »K« — (Kinder, Küche, Kir-
che) —, o katerih so starokopitneži misli-
li, da zadostujejo za vsako žensko.

**Celjani, pristopajte
k delavski telovadni
enoti!**

Priglasje sprejemata vsak dan
sodrug Kocjančič in Ārnšek v
»Naprejevem« uredništvu.

* **Boljševiki menijo**, da imajo tudi nekako pravico vmešavati se v nove zmede na Balkanu in sicer kar po tistem njihovem pravem »socialističnem« načinu: ker jim ne gre ničesar spod rok s silo možgan, uveljavljajo silo pesti. V soboto je močna boljševiška četa vdrla na rumunsko ozemlje in je bila po srditem boju vržena nazaj. Sovjeti si nič drugega ne žele, kakor da bi iz sedanje žalostne dobe nastala še žalostnejša, tako, kakor je bila ob času svetovnega klanja. Stari carizem jim je pomagal s soldaškimi gestami v časih, ko mu je njihova nožnja skalibranost najbolj grozila s poginom. Z novim carizmom pač ne bo dosti drugače.

* **Vranglovci se pripravijo**. 5000 Vranglovih vojakov je zapustilo Jugoslavijo. Baje so odšli na delo v Francijo. Slišati pa je tudi, da z velikim zanimanjem zasledujejo dogodke na Bolgarskem. Sumljive so razne zaupne vranglovske konference.

* **Iz zasedenega Poruhra**. Francozi pritiskajo vedno huje in silneje. Njihov boj je naravnost divjanje proti vsem, kar ni francoskega. Največ trpi pri tem seveda proletarijat v Poruhru, ki pa se skuša uspešno staviti v bran. Francozi so izrekli zadnje čase obsodbo za obsodbo. Predmeti teh obsodb so bile osebnosti in pa tu in tam nacionalistični fanatizem. Francozi so izgnali tudi 320 železniških uradnikov, ki bodo morali odpotovati v teku 4 dni.

* **Na Dunaju je umrl 15. tm.** bivši avstro-ogrski finančni minister Bilinski. Po umoru Ferdinanda so ga obdožili, da je on za nameravani atentat vedel, pa ga ni hotel izdati. Ko je Avstro-Ogrska razpadla, se je naselil v svoji domovini Poljski; ker pa se tam ni mogel politično udeleževati, se je vrnil na Dunaj.

Razno.

r **Stanovanjska beda** narašča od dne do dne. Zadnji teden smo videli stanovanje bedne delavske rodbine, ki jo je alkohol v zvezi s stanovanjsko bedo spravil daleč pod živalsko dostojnost. V luknji, kjer je bila nekdanja ječa, kamor pa roka pravice ne more več zapirati zločincev, smo videli stanovati mater in 5 otrok in obenem smo slišali zgodbo, da so se nam lasje ježili. Kako pomagati? Nič, nič, nič! Mi ne moremo drugega, mi le vzbujamo vest človeštva! »Petnajst člankov bo treba o tem!« Žal, da članki ne bodo prav nič pomagali, če ne bodo čitatelji storili svoje dolžnosti. Razširite vsaj resen in odkritosrčen tisk!

r **Zrakoplovi brzovajni nosilci**. Italijanska poštna uprava se je dogovorila s francosko, da bo v slučaju nefunkcioniranja brzovajnov uvedla brzovajni promet po zrakoplovih, in to posebno po alpskem ozemlju.

Celje.

c **V tukajšnji javni bolnišnici** je umrl v nedeljo zjutraj komaj 21. letni, s. Albin Majcen, delavec Westnove tovarne. Pokojni je bil zvesti član vseh naših organizacij. Že eno leto smo ga radi proletarske bolezni pri naših prireditvah pogrešali. Pogreb se bo vršil v torek 19. junija iz bolnišnice točno ob 17. (5.) popoldne. Vsi sodrugi in tovariši iz tovarne, ki imajo čas, se naj pogreba udeležijo. Odbor SSJ v Celju.

c **Javno sestajanje ljudi** prepovedano! Da se širjenje škrlatice, ošpic in drugih epidemij prepreči in se te bolezni kar najhitreje zatro, ne bo okrajno glavarstvo, dovoljevalo nikakih veselice, shodov, sejmov in enakih prireditvev, o priliki katerih se shaja večja množica ljudi in za katere je potrebno, da se oblastveno vzamejo na znanje ali dovolje. Ta razglas, ki smo ga dobili od okrajnega glavarstva se bo po prenehanju nevarnosti takoj in pravočasno preklical. Mi nimamo k temu nobene druge pripombe nego to: zakaj se ne, če je nevarnost res tako velika, zaprejo tudi cerkve, ki so poleg veselice in sejmov pač najnavadnejša shajališča množic? Ali meni gosposka, da okuženec ni več nevaren sočloveku, če se pri vstopu v cerkev pokropi z »blagoslovljeno« vodo, v katero potem vsi drugi vtikajo svoje prste? Ne glede na to, da bi moralo dvajseto stoletje cerkve kot permanentna duševna okuževališča že zdavno zapečatiti.

c **Čudne metode za zdravljenje bolnikov na pljučnem katarju**. V Celju pri tvrdki Pertinač zaposlena delavka Katarina Dokler že dalje časa boleha na pljučnem katarju. Zdravnik bolniške blagajne g. dr. Dereani v Celju jo je hotel poslati v bolnišnico. Ker pa se je branila in je želela biti doma, ji pa ni dovolil, da bi hodila na zrak. Dne 11. junija tl. ob 6. uri zvečer jo je pa kontrolor bolnikov osrečil z obiskom. Ker je bilo stanovanje zaprto, je sedela bolnica ravno v vrtu, da se navzgor svežega zraka, kar je za take vrste bolnikov predpogoj. Tudi v bolnišnici hodijo bolniki na vrt. Kontrolor bolnikov je pa pokorno javil, da je ni našel v sobi, ker je bila zaklenjena (v vrt se pa ni potrudil). Ženi so odvzeli bol. podporo. Komentarja k temu ni potreba.

Maribor.

m **Mariborčani** so imeli enkrat priliko čuditi se svojemu občinskemu zastopu, ker je izjemoma mirno sejal. To je bilo v petek 15. t. m. Nič zato, so pa bile tekom prejšnjih dni praske in grožnje zaradi občinskega gospodarstva v domačih žurnalih tem hujše. In nekoliko jih je oškodoval tudi dr. Leskovar, ki je takoj ob začetku dolžil župana, da je on kriv smrti mestnega uradnika Pirha, ki je pred par dnevi izvršil samomor. In še s to in ono malenkostjo je delal g. Leskovar županu zgago in Mariborčanom veselje. Nato so prešli na dnevni red. — Bahun in prof. Rostohar sta delegirana v davčno komisijo za ogled novih stavb. — Nato so ugodili prošnji odbora industrijsko-obrtno razstave, da se ob njeni otvoritvi zatvorijo del Prešernove ulice, ker se bo radi velikega števila prijav kot prehod iz enega dela v drugi pritegnil obema razstavnima prostoroma. — Jadranska banka, ki je pravdo proti erarju radi neplačane carine za neke izvožene svinje izgubila, zahteva povračilo stroškov od mestne občine. Poročilo tozadavnega referenta se vzame na znanje. Dr. Leskovar, ki se na podobne afeze drugače razume, je topot molčal. — Po manj važnih zadevah je Bahun poročal o pasivnosti mestne plinarne, ki ji razni odjemalci dolgujejo 107.000 Din. Podjetje bo te zneske moralo sedaj izterjati. Plinu se cene zvišajo od 2 Din na 2,50 in to od 1. julija dalje. 300 javnih svetilk, ki niso več v rabi, se odklopi od omrežja, s čimer se prepreči dobremu delu plina, da ne bo uhajal zastoj ozir. v veliko nadlego nosovom mimoidočih. Kar je od ukinitvenih svetilk potrebnih, se nadomeste z električnimi. Sestavi se tudi posebna komisija, ki naj ugotovi, kje bi bile nove svetilke potrebne. — Ponovno se odkloni lastnikoma Grajske kleti naprava gostilniškega vrta na Trgu svobode. Bila je za to huda debata in demokrati so dobro kurili svoje govorniške ognje, češ, vrt bi služil mestu v okras. Potem naj se pač na dotičnem trgu napravi javen vrt, ki bo imel še to prednost, da ne bo več nobenemu posamezniku polnil žepov, javnosti jih pa praznil. Mi menimo, da alkoholni kramarji v Mariboru že itak preveč zaslužijo.

Iz stranke.

s **Seja pokrajinskega odbora SSJ in KDZ** se bo vršila v nedeljo 24. t. m. ob 8. zjutraj v hotelu pri Skobernetu.

Iz strok. gibanja.

g **Protestni shod strokovne komisije v Celju** se je vršil kljub deževnemu vremenu v zadovoljstvo vseh, ki vedo, da je vsaka udeležba več, kakor nič. Bolezen, ki je med prole-

tariatom (ne le v Celju, tudi drugod), moramo ruvati s koreninami iz naših vrst, počasi gre to, a še počasneje bo šlo, če se bodo ljudje bali dežja. Na shodu so govorili ss. Leskošek iz Celja, Jeram iz Jesenic in Bernot iz Celja. Izvajanja vseh so vzeli poslušalci s pritrditvami na znanje in končno so odobrili resolucijo, ki zahteva pravilno in zakonito postopanje z lesnim delavstvom v Mislinju, pa tudi drugod. Shod je trajal skoro 4 ure in je končal z moralnim uspehom. Pričakovati bi bilo takih zbiranj večkrat na mesec, ker le v skupnem delovanju je moč!

Vestnik „Svobode“.

v **Vsi pevski odseki »Svobode«** in delavska pevka društva, ki mislijo sodelovati na II. vsedelavskem zletu v Mariboru pri sprejemu gostov na lodvoru s pesmama »Socialistična korčnica« (ne »Vzbujenje duhov« kakor je bilo preje objavljeno) in »Naprej«, naj se takoj obrnejo na podružnico »Svobode« v Mariboru, da jim pošlje partiture za ti dve pesmi. Zadnji čas je, da se pripravljate za II. vsedelavski zlet v Mariboru. Prijave sprejema centralno tajništvo »Svobode«, Ljubljana, Židovska ulica 1, I. nadstropje do 18. tm. Na poznejše se ne bomo ozirali. Udeleženci naj zahtevajo poleg zletnih izkaznic tudi izkaznice za obed. Oni, ki reflektirajo na skupni obed, naj do 18. tm. naznanijo, koliko želijo izkaznic za obed. En obed stane 15 Din. Denar je poslati v naprej. Na prijave brez denarja se ne oziramo, kakor tudi ne na poznejše prijave. Zletna izkaznica stane 6 Din in velja za vse prireditve v Mariboru. Izkaznico za vožnjo je treba posebej kupiti. Naznanjamo, da bomo lahko preskrbeli posebni vlak, če se do 18. tm. prijavi zadostno število udeležencev. V prid prijavitelcem je, da se takoj prijavi. Glede odhoda vlakov, hrane in stanovanja še pravočasno objavimo.

v **Prijateljski sestanek pri Svetelu** v nedeljo 17. tm. je takorekoč že položil prve temelje posebni sekciji »Svobode« Celje, ki se bo bavi izključno le z mladinsko evolucijo. S. zač. predsednik je prosil udeležence, naj pridejo vsi v nedeljo 24. tm. k članskemu zborovanju »Svobode«-Celje z otroci vred in naj vsi pristopijo kot člani k »Svobodi«, kdor se ni. Zadnji čas je, torej na delo!

v **Šoštanj**. Odbor »Svobode« opominja vse one člane kateri so z ostali že dalje časa s članarino, naj jo čim prej poravnajo, drugače se sami izključijo. Plačajo lahko pri s. Koradeju vsako nedeljo od 9.—11. dopoldne v tajništvu »Svobode« v gostilni Teter, I. nadstropje. Naznanjamo tudi vsem, ki posejajo knjižnico, da je od sedaj naprej knjižnica »Svobode« odprta vsak četrtek od 4.—6. zvečer in vsako nedeljo in praznik od 9.—11. dopoldne. Kdor se hoče priglasiti za steno-grafijski tečaj, naj se kmalu priglasijo, pozneje bo prepozno.

Dopisi.

Zagorje. K nam v Zagorje je prišlo nekaj ruskih vranglovcev. Dobili so pri rudniku lepo lahko delo, da se pač kateri ne bo preveč pretegnil. »Orjuno« so tudi ustanovili, seveda pri nas v Zagorju ne sme ničesar manjkati (manjka samo delavcem pameti). Ko se je vršila prvomajniška proslava, sem mislil, da bodo nezavisni bivši komunisti s svojim vpitjem pregnali vse vranglovce in Orjunaše iz Jugoslavije. Pa sem se zmotil, prešmentani špas, kaj še, vranglovce v svojo organizacijo sprejemajo, seveda so vsi skupaj, rdeči, beli in črni bolj-

ševiki, cela godlja. Tudi kisovski nezavisni komandant bi šel rad k Orjuni, a Orjunaši ga ne sprejmejo, zato je ostal še naprej vodja slepih rev. Lepe reči! Delavci, dokler boste šli za takimi ljudmi in njihovimi frazami, oni se pa ponujajo Orjuni, in radikalcem kakor slavni Štefanovič, toliko časa ni treba pričakovati boljše bodočnosti.

Gospodarstvo.

— **Finančni položaj Poljske**. Na sejmski seji dne 15. junija v Varšavi je fin. minister Grabski podal poročilo, ki pravi, da je gospodarski položaj Poljske dovolj močan, da lahko premaga gospodarsko odvisnost od Nemčije.

To in ono.

Alifabet. Kdaj so ljudje prvič pričeli rabiti abecedo, to je, sistematično sestavo pisemskih znamenj? O tem ni popolnoma določenih poročil. Pisemska znamenja so rabili že v davnih časih in arheologi in jezikoslovci proučujejo starijske najdbe, na katerih so vrezana, napisana ali pa vklesana pisemska znamenja. Alifabet. (abeceda) ni nastala, kakršno poznamo danes, v teku kratkega časa, ampak se je v teku stoletij, da, tisočletij izpopolnila. Razni narodi imajo različne črke, oziroma znamenja. Kitajci n. pr. imajo na tisoče znamenj, ki pomenijo besede, medtem, ko inamo mi za vsak glas črke, iz katerih besede sestavljamo. Naša abeceda je veliko praktičnejša, kakor kitajska znamenja.

Poznavalci starih jezikov na temelju svojih najdb zatrjujejo, da so Feničani največ pripomogli k modernemu razvoju vzhoda in ti so prvi pričeli izpopolnjevati pisavo in s tem ustvarili temelj za sistematiziranje pisemskih črk. Prvi njihovi zapiski, ki so jih našli arheologi, so iz leta 900. pr. Kr. Pisavo pa so imeli že takrat tako dobro, da so jo poznali že najmanj par sto let poprej. Učenjaki trdijo, da so Feničani dosegli ta uspeh vsled izpopolnjenja egipčanskega podobisa (pisanje s slikami in znamenji.) Oni so bili tisti, ki so v prvih početkih kulturnega razvoja človeka zanesli pisavo k Grkom in bili so oni, ki so dali podlago alfabetu in adoptirali zanj to ime, ki je še danes v rabi. Ime »alfabet« izhaja iz beseda »alfa« prve črke v grškem alfabetu, in »beta«, njihove druge črke. Slovenci imamo svojo besedo za alifabet »abeceda«, ki izhaja iz črk a, b in c. Kakor je vse plod razvoja, tako so tudi jeziki in načini pisave. Angleški jezik ni bil vedno tak, kakor je danes. In starejši Slovenci se še spominjajo razlike med današnjo slovenščino in ono, ki jo je pisal škof Slomšek in drugi pred njim in za njim.

Poslano.

Izjava.

Podpisana organizacija je doznala, da skušajo nekateri sovražni elementi širiti hujskajočo propagando, češ, da ne izplačujemo posmrtnine za umrle člane. V svoji strupeni gonji se poslužujejo slučaja Alojzija Senegačnika, kateri je nedavno umrl.

Zanj se je njegovi ženi, sedaj vdovi Senegačnikovi izplačala posmrtnina vključno temu, da on ni bil v zadnjem času redni član. Prostovoljnih daril pa nismo nabirali in jih tudi ne pobiramo radi za bol. podpore, ker nismo podporno društvo, marveč bojvena organizacija, ki sloni na stališču razrednega boja.

Unija stavb. delavcev za Slovenijo v Celju.

FRANC ŠORN, s. r. t. č. centr. blagajnik.

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 3
registrirana zadruga z omejeno zavezo.

ZA ŠOLE, ŽUPANSTVA IN URADE. NAJMODERNEJŠE
PLAKATE IN VABILA ZA SHODE IN VESELICE

Letne zaključke

NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA TISKANJE ČASOPISOV,
KNJIG, BROŠUR ITD.

STEREOTIPIJA

LITOGRAFIJA

➡ Pripravljajte ➡
se na vsedelavski
zlet v Mariboru!